

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อาชญากรรมในปัจจุบันและที่ผ่านมา มีแนวโน้มความรุนแรงและวิธีการในการก่อเหตุที่ สลับซับซ้อนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้วยอิทธิพลของสิ่งต่างๆ หรือ ด้วยพฤติกรรมของผู้ก่อเหตุเอง ซึ่งความ สลับซับซ้อนเหล่านี้ย่อมสร้างภาระและความยากลำบากให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการ คลี่คลายคดีนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อค้นหาพยานหลักฐาน หรือ วัตถุพยานเพื่อจะใช้ในการระบุตัวผู้กระทำความผิด ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ ความสำคัญเป็นพิเศษกับการ เสาะหา สืบค้น รวบรวม วัตถุพยานต่างๆ เพื่อนำไปสู่การนำผู้กระทำ ความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย

อาชญากรที่ประกอบอาชญากรรมขึ้นนั้น ตามปกติแล้วจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม มักจะทิ้ง ร่องรอยหลักฐาน ไว้ให้สามารถตรวจพิสูจน์ได้เสมอ เว้นแต่จะตั้งใจและเตรียมการ ไว้เป็นอย่างดี โดยไม่ปล่อยหลักฐานให้หลงเหลืออยู่เพื่อเป็นประโยชน์ในการแกะรอยกลับมาหาตนได้อีกโดย อาศัยความละเอียดรอบคอบและสุขุม ซึ่งอาจมีความเป็นไปได้แต่ก็ยากมากที่จะไม่ให้เกิดความขาด ตกบกพร่อง อาชญากรจะต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่งที่จะไม่ให้หลักฐานหลงเหลือซึ่งจะก่อให้เกิด ผลเสียแก่ตนเอง แต่อย่างไรก็ดีในทุกคดีนั้นหากอาชญากรไม่ทิ้งร่องรอยหลักฐานไว้ก็ย่อมนำเอา หลักฐานติดตัวไปด้วย ดังนั้นเป็นเรื่องแน่นอนอยู่แล้วว่าในทุกๆ คดีย่อมต้องมีหลักฐานหรือวัตถุ พยานเพื่อเป็นสิ่งที่ชี้แนะตัวผู้กระทำผิดอย่างแน่นอน

การที่จะพิสูจน์ความผิดเพื่อนำผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีได้นั้น ในปัจจุบันไม่อาจใช้วิธีการที่ ถูกกล่าวอ้างโดยไม่สามารถพิสูจน์ได้ ดังนั้นสิ่งที่ต้องกระทำก็คือ การหาพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อ เชื่อมโยงสิ่งที่ตรวจพบกับผู้กระทำความผิด โดยยิ่งตรวจพบพยานหลักฐานได้มากเพียงใด ก็ย่อม ง่ายต่อการที่จะพิสูจน์ถึงผู้กระทำผิดได้เท่านั้น และในบางครั้งหลักฐานที่ว่าเป็นหลักฐาน เฉพาะตัว เช่น รอยลายนิ้วมือหรือนิ้วเท้า เลือดหรือเส้นผม ที่ตกอยู่ในที่เกิดเหตุ หรือแม้แต่สิ่งๆ ที่ติด มากับเนื้อตัวร่างกายของผู้กระทำผิดที่อาจถือว่าการเฉพาะ เช่น การที่มีชนิดของดินหรือโคลน ที่จำเพาะมีในที่เกิดเหตุเท่านั้นที่ติดมากับตัว หรือเสื้อผ้าของผู้กระทำผิด ดังนั้น หลักในการตรวจ

พบพยานหลักฐานที่ติดมากับเนื้อตัว ร่างกาย หรือสิ่งของของผู้กระทำผิดจึงเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญยิ่ง พยานหลักฐานที่เกี่ยวกับวัตถุหรือวัตถุพยานนั้นมีความสำคัญ โดยเฉพาะการที่ตรวจพบสิ่งที่เป็นพยานหลักฐาน ณ ที่เกิดเหตุที่เป็นสิ่งเฉพาะบนเนื้อตัว ร่างกายของผู้กระทำผิด หรือการที่ตรวจพบส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ณ สถานที่เกิดเหตุ ย่อมเป็นการบ่งชี้เฉพาะว่าบุคคลคนนั้นเกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดการกระทำผิดขึ้น และแน่นอนว่าต้องมีส่วนในความผิดที่เกิดขึ้น ประการหนึ่งประการใด อันนำไปสู่การคลี่คลายคดีได้ง่าย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต้องการศึกษาในส่วนของวัตถุพยานประเภทรอยประทับของฝ่าเท้า พยานวัตถุประเภทรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ที่ถูกตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุถือเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญชนิดหนึ่งซึ่งมีคุณค่าอย่างมากในการสืบสวนสอบสวน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นรอยประทับที่ได้มาจากตัวคนร้ายโดยตรง โดยทั้งลายนิ้วมือและรอยฝ่าเท้าเป็นวัตถุพยานประเภทรอยประทับที่มักพบเป็นลำดับแรกๆ และพบได้ง่ายในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ (Bodziak, 2000:381)

รอยประทับที่ได้มาจากร่างกายของคนร้ายโดยตรงและด้วยคุณลักษณะของลายเส้นที่ปรากฏบน ลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า ของมนุษย์แต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน และไม่เปลี่ยนแปลง การตรวจพบรอยประทับดังกล่าวจึงนำไปใช้ประโยชน์ในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล (Personal Identification) หรือนำไปสู่การสืบหาตัวผู้ต้องสงสัยเพื่อยืนยันบุคคลผู้กระทำความผิดและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในคดีต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

คดีสำคัญจำนวนมากมักจะประสบผลสำเร็จในการติดตามตัวคนร้ายจากการเก็บรอยแฝงทั้งจากรอยลายนิ้วมือ ฝ่ามือ ที่สามารถจะบ่งบอกลักษณะเฉพาะได้ อีกทั้งยังมีเครื่องมือในการเก็บฐานข้อมูลเพื่อช่วยสืบค้นรอยลายนิ้วมือแฝงได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย นอกจากรอยลายนิ้วมือและฝ่ามือแล้วรอยฝ่าเท้าก็ถือเป็นพยานหลักฐานสำคัญรอยฝ่าเท้าถูกพิจารณาว่ามีคุณค่าอย่างมากต่องานด้านนิติวิทยาศาสตร์ซึ่งหารอยฝ่าเท้าที่ถูกตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุนั้นมีรูปแบบของลายเส้นนูน (Ridge) ปรากฏอยู่มากพอก็สามารถที่จะนำรอยฝ่าเท้าที่มีลายเส้นไปใช้ในการตรวจเปรียบเทียบกับรอยฝ่าเท้าของผู้ต้องสงสัยด้วยวิธีการแบบเดียวกันกับการตรวจรอยลายนิ้วมือได้ แต่หารอยนั้นไม่มีรายละเอียดของลายเส้นที่จำเป็นต่อการตรวจพิสูจน์ปรากฏอยู่หรือมีไม่เพียงพอต่อการตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล รอยฝ่าเท้าเหล่านี้ก็ยังคงเต็มไปด้วยข้อมูลที่น่าสนใจอื่นๆซึ่งเพียงพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบยืนยันตัวบุคคลด้วยคุณลักษณะทางด้านขนาดและรูปร่างของรอยฝ่าเท้าได้ (Bodziak, 2000: 381)

ทุกครั้งที่มีการก้าวเท้าจะสัมผัสลงบนพื้นผิวของวัตถุเกิดเป็นรอยประทับรูปฝ่าเท้า ไม่ว่าจะ เป็นวัตถุประเภทใดก็ตาม โดยเฉพาะบนพื้นผิวที่อ่อนนุ่ม อย่างเช่น บนดิน พื้นทราย บริเวณที่มีฝุ่น หนาๆ บนพื้นที่ขจัดเงา พื้นไม้ รอยที่ปรากฏนั้นขึ้นอยู่กับแรงกดทับของน้ำหนักตัวและจังหวะของ การก้าวเท้าซึ่งทุกครั้งที่มีคคิ คนร้ายมักจะทิ้งรอยเท้าไว้ตามเส้นทางที่คนร้ายเคลื่อนที่ทั้งทางเข้า และทางออกทำให้สามารถสันนิษฐานพฤติกรรมของคนร้ายได้ การตรวจหารอยฝ่าเท้าได้อย่าง ละเอียดถี่ถ้วนและระมัดระวัง อาจทำให้ได้หลักฐานหรือเบาะแสที่สำคัญในการสืบสวนสอบสวน หาตัวผู้กระทำความผิด (Krishan 2007: 137) นอกจากนี้รอยเท้ายังสามารถบ่งบอกถึงลักษณะทาง กายภาพเท้าของตัวอาชญากร การศึกษาในเรื่องรอยเท้าจึงเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และอธิบาย ถึงรอยฝ่าเท้าที่ปรากฏอยู่ในสถานที่เกิดเหตุซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับคดีต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดง ให้เห็นถึงลักษณะของคนร้าย คติฆาตกรรม คติความผิดเกี่ยวกับเพศ คติลักทรัพย์ และในคดีอื่นๆ (Krishan 2008: 63)

สำหรับในประเทศไทยคนไทยส่วนใหญ่ยังคงมีวัฒนธรรมในการเดินเท้าเปล่า หรือถอด รองเท้าก่อนเข้าบ้าน เมื่ออยู่ภายในบ้านคนส่วนใหญ่จึงเดินด้วยเท้าเปล่า ซึ่งด้วยเหตุนี้เองเมื่อมีคคิ เกิดขึ้นภายในบริเวณบ้านพักอาศัยหรือภายในห้องที่เกิดเหตุจึงมีความเป็นไปได้อย่างมากที่คนร้าย ไม่ได้สวมรองเท้าในขณะที่ก่อเหตุ เช่นคดีลักทรัพย์ ตามบ้านหรือที่พักอาศัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง คนร้ายต้องปีนป่ายขึ้นไปบนรั้วกำแพงหรือหน้าต่าง คนร้ายส่วนใหญ่มักปีนป่ายด้วยเท้าเปล่าเพื่อ ให้เกิดความคล่องตัวในการเคลื่อนไหวร่างกายและเพื่อป้องกันมิให้เกิดเสียงดังจากการที่พื้นรองเท้าไป กระแทกกับพื้นห้อง ซึ่งทำให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุมักจะตรวจพบรอยฝ่าเท้าปรากฏอยู่ตามที่ ต่างๆทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เป็นต้น ในการตรวจพบรอยเท้านั้นเราสามารถที่จะนำมาใช้ ประโยชน์ในด้านการคำนวณหาความสูง หรือประมาณความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักของร่างกาย กับรอยเท้าที่ปรากฏขึ้นและอื่นๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการแสดงถึงคุณลักษณะเฉพาะตัวและใช้ ใน การบ่งชี้รูปแบบโครงสร้างทางกายภาพเท้าของอาชญากร

การนำรอยเท้ามาประมาณถึงความสัมพันธ์ของเจ้าของรอยเท้านั้น ในบางครั้งเป็นการยาก หากรอยเท้าที่ได้มามีขนาดและรูปร่างไม่เป็นไปตามที่ต้องการ เช่น การใช้รอยเท้าแบบเต็มรูปเท้า ในการประมาณความสูง แต่หากต้องการประมาณความสูงแต่ได้รอยเท้าเพียงบางส่วนก็อาจจะทำ ให้การคำนวณหาความสูงผิดพลาดได้ ในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาเฉพาะระยะห่าง ระหว่างนิ้วเท้าแต่ละนิ้ว โดยใช้เพียงเท้าในส่วนหน้าเท่านั้น โดยใช้วิธีการกำหนดเส้นจากจุด ศูนย์กลางของแต่ละนิ้ว แล้วลากโยงจากเส้นที่กำหนดที่นิ้วหัวแม่เท้า ไปยังนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย แล้ววัดขนาดของเส้นที่กำหนดขึ้นตั้งแต่นิ้วหัวแม่เท้า ไปยังนิ้วอื่นๆจะพบวาระห่าง ระหว่างนิ้วเท้าไม่เท่ากันซึ่งสามารถนำระยะห่างนี้มาคำนวณเพศของเจ้าของรอยเท้า เทคนิคดังกล่าว

ประยุกต์จากการลากเส้นระหว่างจุดศูนย์กลางที่กำหนดขึ้นของแต่ละนิ้วซึ่งเทคนิคนี้ได้มีการศึกษามาก่อนแล้วโดยแผนกรอยเท้าของตำรวจมณฑลโอซาก้าญี่ปุ่น (Osaka Prefectural Police Headquarter) ว่าสามารถระบุบุคคลผู้เป็นเจ้าของรอยเท้าได้ (เอกสารการฝึกอบรมหลักสูตรการถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุ กองพิสูจน์หลักฐาน (2542) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะนำระยะห่างของนิ้วมาทำการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อพิจารณาถึงเพศของเจ้าของรอยฝ่าเท้า เพื่อเป็นประโยชน์ในการติดตามตัวผู้กระทำความผิดได้ง่ายขึ้นในกรณีที่การเก็บรอยฝ่าเท้าได้มาเพียงแต่ส่วนของนิ้วเท้าซึ่งไม่อาจนำมาระบุส่วนสูงหรือน้ำหนักตามที่ผู้ศึกษาไว้ได้ซึ่งต้องใช้รอยเท้าแบบเต็มเท้าเท่านั้น ซึ่งการเก็บได้เพียงแต่เฉพาะส่วนนิ้วเท่านั้นมักจะพบในหลายคดี เช่น คดีลักทรัพย์ที่คนร้ายปีนป่ายโดยใช้เส้นทางอื่นๆที่ไม่ใช่ทางเข้าปกติ เช่น ปีนเข้าทางหน้าต่าง ปีนกำแพง เป็นต้น โดยมักจะพบรอยเท้าที่ไม่เต็มรูปแบบไม่ปรากฏรอยเส้นลายนิ้วเท้าเป็นร่องรอยวัตถุพยานให้ได้พบอยู่เสมอ ซึ่งที่ผ่านมาหากพบว่ารอยเท้าประกอบด้วยลายเส้นที่ชัดเจนก็ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตรวจเปรียบเทียบได้แต่หากไม่ปรากฏรอยเส้นลายนิ้วเท้าก็อาจเป็นวัตถุพยานที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นการศึกษารอยฝ่าเท้าโดยการไม่คำนึงถึงลายเส้นเป็นการพิสูจน์เอกลักษณ์เบื้องต้นที่เป็นวิธีการหนึ่งที่มีผู้คิดค้นวิธีการตรวจสอบด้วยวิธีการใหม่ๆซึ่งเมื่อศึกษาแล้วสามารถนำไปใช้ได้จริงโดยศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างทางกายภาพโดยการวัดขนาดในรูปแบบต่างๆเพื่อใช้บ่งบอกเอกลักษณ์ของแต่ละคนและยังใช้เป็นเครื่องมือในงานสืบสวนสอบสวน ทั้งในด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐานและการคลี่คลายคดีโดยการใช้อยานหลักฐานประกอบรอยฝ่าเท้าดังกล่าวมาประกอบในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อยืนยันตัวบุคคล และใช้เป็นหลักฐานมัดตัวผู้กระทำความผิดเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระยะห่างระหว่างนิ้วเท้าของเพศหญิงและเพศชาย
- 2) เพื่อหาวิธีการในการพิสูจน์รอยเท้าเพื่อพิจารณาเพศของผู้กระทำความผิด

สมมติฐานการศึกษา

ระยะห่างของนิ้วเท้าที่วัดระยะจากจุดศูนย์กลางตั้งแต่นิ้วหัวแม่เท้าไปหานิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย ของทั้งเท้าซ้ายและเท้าขวาสามารถนำไปใช้ในการจำแนกเพศได้ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

H_0 = ค่าเฉลี่ยของระยะห่างระหว่างนิ้วของเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกัน

H_1 = ค่าเฉลี่ยของระยะห่างระหว่างนิ้วของเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

เพศ(Sex) หมายถึงเพศที่กำหนดขึ้นโดยธรรมชาติและเป็นข้อกำหนดทางสภาวะชีววิทยา ซึ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้

ระยะห่างของนิ้วเท้า หมายถึงความยาวที่วัดจากจุดศูนย์กลางของแต่ละนิ้วเท้าตั้งแต่นิ้วหัวแม่มือจนถึงนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือเท้าจนถึงนิ้วกลาง นิ้วหัวแม่มือเท้าจนถึงนิ้วนาง นิ้วหัวแม่มือเท้าจนถึงนิ้วก้อย ทั้งนิ้วเท้าข้างซ้ายและนิ้วเท้าข้างขวา

ขอบเขตการศึกษา

- ขอบเขตด้านพื้นที่

ภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และโรงเรียนวัดศรีโสดา อำเภอเมือง จ.เชียงใหม่

- ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่องการประมาณเพศจากระยะระหว่างจุดศูนย์กลางของนิ้วเท้า จะทำการศึกษาวิเคราะห์โดยอยู่ในกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเพื่อทราบค่าเฉลี่ยของความยาวระยะห่างของนิ้วเท้า ทั้งเท้าซ้ายและเท้าขวา ของเพศหญิงและเพศชาย
- 2) ศึกษาเพื่อทราบตัวแปรที่สำคัญในการนำมาคำนวณสมการเพื่อหาค่าสำหรับการพิจารณาเพศ

ขอบเขตด้านประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้มีประชากรเป้าหมายคือประชากรซึ่งเป็นเพศชายและเพศหญิงโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คนประกอบด้วยเพศชายจำนวน 100 คนและเพศหญิงจำนวน 100 คนและกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีเชื้อชาติไทย อายุระหว่าง 20 -29 ปี และทุกรายในกลุ่มตัวอย่างต้องไม่มีความผิดปกติเกี่ยวกับเท้า